

*Актуальні проблеми
збереження здоров'я дітей
та молоді в сучасних умовах
реформування освіти*

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
16 квітня 2015 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Київський університет імені Бориса Грінченка

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Уманський гуманітарно-педагогічний коледж імені Т.Г. Шевченка

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького

***Актуальні проблеми
збереження здоров'я дітей
та молоді в сучасних умовах
реформування освіти***

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції

16 квітня 2015 р.

УМАНЬ

АЛМІ

2015

УДК (376)(063)
ББК 74.3я431

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Інституту розвитку дитини
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(протокол № 3 від 18 лютого 2015р.)

Головний редактор: Бевзюк М. С.

Редакційна колегія: Бистранівська О. С., П'ясецька Н. А., Черніченко Л. Д.

Відповідальний за випуск: Бевзюк М. С.

A54 Актуальні проблеми збереження здоров'я дітей та молоді в сучасних умовах реформування освіти: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Умань, 16 квітня 2015 р. / ред. кол.: М. С. Бевзюк, Н. А. П'ясецька [та ін.]. – Умань : Алмі, 2015. – 124 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції "Актуальні проблеми збереження здоров'я дітей та молоді в сучасних умовах реформування освіти", яка відбулася 16 квітня 2015 року на базі Інституту розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

УДК (376)(063)
ББК 74.3я431

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

1.	<i>Багатко М., П'ясецька Н.</i>	Формування граматичної сторони мовлення у дітей п'ятого року життя із загальним недорозвитком мовлення.....	8
2.	<i>Баранська Н., П'ясецька Н.</i>	Здоров'я – основа щастя людини.....	9
3.	<i>Безик Н., П'ясецька Н.</i>	Специфіка корекційної роботи з дітьми із заримкою психічного розвитку.....	11
4.	<i>Бистранівська О.</i>	Здоров'язберігаючі освітні технології	12
5.	<i>Бойчук Ж., П'ясецька Н.</i>	Корекція страхів у дітей дошкільного віку.....	15
6.	<i>Глуценко М., П'ясецька Н.</i>	Зорова гімнастика на заняттях вчителя-логопеда.....	16
7.	<i>Гончарук Л., П'ясецька Н.</i>	Використання ароматерапії на заняттях в дошкільних навчальних закладах.....	18
8.	<i>Грабован Н., П'ясецька Н.</i>	Психокорекційна робота з підвищення розумової працездатності старших дошкільників	19
9.	<i>Десятніченко Ю., Любченко І.</i>	Використання здоров'язберігаючих технологій в навчально-виховному процесі.....	21
10.	<i>Дідківська В., П'ясецька Н.</i>	Особливості формування лексичної сторони мовлення у дітей п'ятого року життя із загальним недорозвитком мовлення	23
11.	<i>Додон С., Чепка О.</i>	Соціально-психологічні основи формування здорового способу життя.....	25
12.	<i>Дубовик Ю.</i>	Використання здоров'язбережувальних технологій на уроках фізичної культури	27
13.	<i>Жилова О., П'ясецька Н.</i>	Особливості роботи з дітьми старшого дошкільного віку із дизартрією	29
14.	<i>Журавко Т., П'ясецька Н.</i>	Механізм дії наркотичних речовин на організм людини.....	30
15.	<i>Залізник А.</i>	Моральне здоров'я старших дошкільників.....	31
16.	<i>Зеленський Р.</i>	Формування здоров'язбережувального освітнього середовища в системі вищої	

	професійної освіти.....	33	
17.	<i>Коваленко З., Малишевська І.</i>	Особливості шкільної адаптації ліворуких дітей.....	34
18.	<i>Коваль В., Бегас Л.</i>	Особливості пенхокорекційної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку...	36
19.	<i>Колісниченко В., П'ясецька Н.</i>	Корекція відхилень у поведінці важковиховуваних дітей у процесі спілкування в умовах навчально-виховного комплексу	37
20.	<i>Коломієць В., П'ясецька Н.</i>	Формування основ здорового способу життя в процесі виховання першокласників в умовах навчально-виховного комплексу	39
21.	<i>Коханій Н., П'ясецька Н.</i>	Інноваційні напрямки рекреації, фізичної реабілітації та здоров'язберігаючих технологій.....	42
22.	<i>Куклій М., Любченко І.</i>	Здоров'я дітей – джерело щастя, радості.....	43
23.	<i>Латанська І., П'ясецька Н.</i>	Вплив мультфільмів на формування психіки дітей.....	45
24.	<i>Лосєва Н., П'ясецька Н.</i>	Використання здоров'язберігаючих технологій в системі корекції загального недорозвинення мовлення у дітей дошкільного віку.....	47
25.	<i>Лупаренко С.</i>	Сучасне медіа-середовище і психічне самопочуття дітей.....	49
26.	<i>Луценко Н., Малишевська І.</i>	Особливості розвитку мовлення у дітей із заїканням.....	52
27.	<i>Любченко І.</i>	Розвиток мовленнєвого апарату в дітей за рахунок покращення точних скоординованих рухів пальчиків дитини.....	53
28.	<i>Малишевська І.</i>	Корекційно-реабілітаційна підтримка дітей з особливими освітніми потребами в системі дошкільної освіти	59
29.	<i>Марчук Л., Білан В.</i>	Особливості запам'ятовування дітей старшого дошкільного віку.....	62
30.	<i>Мельник Н., П'ясецька Н.</i>	Використання фізкультхвилинок для дітей дошкільного віку.....	63
31.	<i>Мотрук К., Білан В.</i>	Дидактична гра, як засіб сенсорного виховання розумово-відсталих дошкільників..	65

32.	<i>Одородько І, П'ясецька Н.</i>	Корекція проявів негативних психічних станів дітей молодшого шкільного віку.....	66
33.	<i>Покальчук М., П'ясецька Н.</i>	Формування культури здоров'я в умовах рухової діяльності дошкільника	68
34.	<i>Поліщук А. Бистранівська О.</i>	Використання фізкультхвилинок в навчальному процесі	69
35.	<i>Проценко О., Малишевська І.</i>	Особливості мовленнєвого дихання у дітей з мовленнєвими порушеннями.....	70
36.	<i>Решетило Т., П'ясецька Н.</i>	Каністерапія як метод профілактики та корекції різних порушень у дітей.....	72
37.	<i>Тетерева Є., П'ясецька Н.</i>	Актуальні проблеми збереження здоров'я дітей та молоді в сучасних умовах реформування освіти.....	73
38.	<i>Трикалюк Т., Малишевська І.</i>	Використання логопедичного самомасажу у корекційній роботі з дітьми із заїканням.....	75
39.	<i>Філімонова Н., Карнаух Л.</i>	Проблема збереження життя і здоров'я дітей дошкільного віку у соціальному середовищі в історико-педагогічному контексті.....	77
40.	<i>Чижова Л., Бистранівська О.</i>	Використання логопедичного масажу в корекційній роботі з дітьми із ДЦП.....	78
41.	<i>Шабаш С.</i>	Особливості формування здорового способу життя у молодого покоління.....	79
42.	<i>Ящук К., Білан В.</i>	До проблеми корекційно-розвивальної роботи з дітьми з комплексними порушеннями в умовах дошкільної освіти.....	81

РОЗДІЛ II. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

1.	<i>Бевзюк М.</i>	До проблеми збереження здоров'я дітей дошкільного віку в умовах освітньої інклюзії.....	83
2.	<i>Ганджа С., Чепка О.</i>	Педагогічна корекція емоційної сфери старших дошкільників у процесі навчально-ігрової діяльності	85
3.	<i>Демченко І.</i>	Арт-терапія як засіб збагачення соціокультурного досвіду молодших школярів з особливими освітніми потребами.....	87

4.	<i>Долінська А., Голуб Н.</i>	Причини втоми в учнів загальноосвітніх шкіл та її профілактика.....	89
5.	<i>Завадська М., Демченко І.</i>	Принципи громадянського виховання дітей дошкільного віку з вадами мовлення.....	90
6.	<i>Залибовська Н., Голуб Н.</i>	Гігієна дітей із вадами зору у закладах для дітей з особливими потребам.....	92
7.	<i>Калиновська І.</i>	До проблеми упровадження здоров'язбережувальних технологій в систему загальної освіти.....	94
8.	<i>Качурівська С., Ченка О.</i>	Особливості корекції мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку	95
9.	<i>Лебідь А., Ченка О.</i>	Корекція проявів дитячих страхів дітей старшого дошкільного віку терапевтичними засобами	97
10.	<i>Марчук Л., Голуб Н.</i>	Використання комп'ютерних технологій у навчанні та вихованні дітей з порушенням зору.....	99
11.	<i>Мотрук К., Голуб Н.</i>	Гігієнічна оцінка використання комп'ютерних технологій для корекції зору дітей.....	100
12.	<i>Нагорний Я., Голуб Н.</i>	Формування навичок самообслуговування у дітей з особливими потребами.....	102
13.	<i>Петельчук К., Голуб Н.</i>	Організація харчування дітей з особливими потребами у спеціальних дошкільних навчальних закладах.....	103
14.	<i>Прокончук Л., Ченка О.</i>	Активізація терапевтичної роботи з дітьми дошкільного віку засобами гри	105
15.	<i>Трикалюк Т., Голуб Н.</i>	Роль лікувальної фізичної культури у розвитку дітей із ДЦП в спеціальних дошкільних закладах.....	107
16.	<i>Тулій О., Бегас Л.</i>	Аутичні діти і сьогодення.....	108
17.	<i>Твердохліб О., П'ясецька Н.</i>	Вплив алкоголю на здоров'я дітей та підлітків.....	110
18.	<i>Філіпенко О., Ченка О.</i>	Формування готовності до навчання дітей дошкільного віку з особливими потребами розвитку	112

19. <i>Чепельська Л.</i>	Корекційна спрямованість образотворчого мистецтва в роботі з дошкільниками із слабкою розумовою відсталістю.....	114
20. <i>Черніченко Л.</i>	Підготовка логопедів до роботи в закладах освіти з інклюзивною формою навчання.....	116
21. <i>Яковенко О.</i>	Зображувальна діяльність дошкільників як засіб корекційної роботи в умовах інклюзивної освіти.....	117
22. <i>Шевчук В., Любченко І.</i>	Виховання та навчання обдарованих дітей.....	119
23. <i>Коломіць В., П'ясецька Н.</i>	Формування основ здорового способу життя в процесі виховання першокласників в умовах навчально-виховного комплексу.....	121

АРТ-ТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ ЗБАГАЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ДОСВІДУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

У процесі модернізації національної освітньої системи актуалізуються проблеми, пов'язані з формуванням в мобільної, творчої особистості, здатної до освоєння навколишнього простору, швидкої адаптації в абсолютно нових ситуаціях. Для того, щоб допомогти дитині стати успішним і благополучним членом суспільства, необхідно створити відповідне середовище, яке розвиває і збагачує необхідним досвідом.

Тому завдання сучасної школи полягає не лише в залученні учнів до цінностей суспільства, але і адаптації до навколишньої дійсності. Актуальним стає пошук нових ефективних форм і методів, сприяючих соціокультурному становленню молодших школярів, їх творчому самовираженню в різних видах діяльності. Одночасно в сучасній системі освіти і суспільстві усе більш виразно виявляється ряд проблем соціально-педагогічного характеру.

У зв'язку з підвищенням соціального престижу інтелекту і наукового знання педагогічна установка в першу чергу на розвиток мислення перетворює емоційно-духовну суть дитини на вторинну цінність. Низький соціокультурний рівень найближчого оточення, відсутність належного виховання, уваги і контролю з боку батьків і учителів приводять до труднощів в навчанні і адаптації в дитячих колективах, до зниження продуктивності інтелектуальної діяльності дітей, до поведінкових і емоційно-вольових відхилень. Споживче ставлення до життя, зниження інтересу до культурних цінностей часто є причиною входження дітей в асоціальні компанії, а бездуховність і розчарування в житті в такому ранньому віці - до відступу від реальності в неріальний світ комп'ютерних ігор, алкоголізм, наркоманію.

Аналіз наукової літератури і узагальнення практичного досвіду свідчать про зростаючий інтерес педагогів до процесу збагачення соціокультурного досвіду молодших школярів; прагнення до використання мистецтва з метою максимального виховного ефекту в щоденній практиці. В той же час потрібне переосмислення підходів до використання можливостей мистецтва в початковій школі, його виховному, розвиваючому, корекційному значенню; пошуку нових форм і методів, сприяючих збагаченню соціокультурного досвіду в умовах тимчасового дитячого колективу.

На думку А. Копітіна, арт-терапія здатна простими засобами актуалізувати внутрішній потенціал кожної дитини, сприяти зціленню і встановленню гармонії особистості, формувати її творчу позицію. При цьому дитина навчається спілкуватися з навколишнім світом на рівні екосистеми, використовуючи образотворчі, рухові та звукові засоби [1, с. 125].

Арт-терапія володіє очевидними перевагами перед іншими формами психотерапевтичної роботи:

- Неврівноваженість, збудження, гнів, ображеність;
- Загальмованість, уникання спілкування;
- Агресивність у взаємодії з ровесниками;
- Тривожність.

Визначено поняття корекції (виправлення, поліпшення) як активної роботи, спрямовану на подолання чи послаблення вад психічного або фізичного розвитку у дітей та порушень психічних функцій у дорослих. Корекція передбачає тактовне втручання у процеси психічного й особистісного розвитку дитини з метою виправлення відхилень у цих процесах.

Встановлено, що корекція емоційних порушень особистості – важлива умова психічного розвитку дитини. Особливостями програми корекції є наявність психологічної та педагогічної частин.

Доведено, що при організації навчально-ігрової діяльності дітей старшого дошкільного віку, педагогам слід враховувати зміну провідних видів діяльності: ігрової та навчальної.

Було розроблено та експериментально перевірено методика педагогічної корекції емоційної сфери дітей старшого дошкільного віку у процесі навчально-ігрової діяльності.

Результати зазначеного експерименту показали, що стан емоційного благополуччя дітей старшого дошкільного віку відповідає, переважно, низькому на середньому рівням (46,0 % та 40,0 %).

Методикою формуючого експерименту було передбачено розробку шляхів підвищення компетентності педагогів щодо педагогічної корекції емоційної сфери дітей старшого дошкільного віку у процесі навчально-ігрової діяльності за напрямками: аналітичним; конструкційним; інформаційним, організаційним та комунікативним.

Аналіз результативності дослідної роботи у процесі контрольного експерименту довів ефективність розробленої методики педагогічної корекції емоційної сфери дітей старшого дошкільного віку у процесі навчально-ігрової діяльності. Це засвідчило зростання кількості старших дошкільників експериментальної групи з достатнім та середнім рівнями емоційного благополуччя на 13,3 % та 11,5 %.

Отже, результати дослідження дають підстави для висновку, що гіпотеза отримала своє експериментальне підтвердження, а завдання – вирішені. Матеріали дипломного дослідження можуть використовуватися вихователями, батьками, працівниками дошкільних освітніх установ, а також студентами педагогічних відділень.

ПРИЧИНИ ВТОМИ В УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ ТА ЇЇ ПРОФІЛАКТИКА

Завданням школи є не тільки дати дитині необхідну освіту, а й зберегти її здоров'я. Для того, щоб процес навчання мав свої результати, педагоги прикладають максимум зусиль. Проте, якщо робота інтенсивна або тривала, то затрати ресурсів збільшуються і недостатньо компенсуються відновлювальними процесами, саме так і виникає втома [1].

Проблемою втоми займалися такі вчені як М. Є. Введенський, О. О. Ухтомський, М. І. Виноградова, П. К. Анохін, С. О. Косилова, В. В. Розенблат та інші. У своїх працях вони зазначали, що до розвитку втоми призводять погані умови навколишнього середовища (недоброякісне повітря, підвищена вологість, запиленість, недостатнє освітлення), недостатнє харчування, недосипання, нервово-психічне перевантаження та тривожність [2].

На сьогодні проблема стомлюваності є досить актуальною, оскільки в процесі навчання знижується увага, пам'ять та мислення учнів. Тому так важливо запобігати стомлюваності на уроках за допомогою ігор та вправ.

Експериментальною базою дослідження була Ульянівська загальноосвітня школа № 1 I-III ступенів Кіровоградської області.

Заклад нараховує 47 навчальних приміщень, учні школи працюють у 12 кабінетах. Всі кабінети, де проводяться навчальні заняття, відповідають Положенню про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів, яке затверджене наказом МОН України за № 601 від 20.07.2004 р. та Державним санітарним нормам влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу, які погоджені листом МОН України від 05.06.2001 р. за № 1/12-1459.

На кожному уроці для попередження втоми учнів проводяться різноманітні фізкультхвилинки та вправи для вдосконалення навичок правильної постави в різних вихідних положеннях, із різними рухами рук («Піаніно», «Сова», «Гори Карпати», «Ведмідь») [1].

В школі на великій перерві проводиться фізкультпауза (5–7 хв.) для розвантаження опорно-рухового апарату. З метою профілактики втоми основних груп м'язів використовують комплекс вправ («Ланцюжок», «Навіщо і чому», «Потяг», «Живий звук») з 2–3-разовим повторенням кожної.

Для запобігання перевтоми на заняттях проводяться ігрові вправи «Переправа», «Лабіринт», «Зайченята», «Добра тварина».

Загальновідомо, що для попередження втоми необхідне повноцінне харчування. Особливо корисні такі продукти: молоко, сир, кефір, м'ясо, риба, яйця, зелень та бобові. Проте морепродуктів, грибів, горіхів, які є не менш корисними, в меню шкільної їдальні немає.